

Inkludering av nyanlända elever i idrottsundervisning i skolan

- En kvalitativ studie om lärare i idrott och hälsas erfarenhet av arbete med inkludering.

Gustav Skans

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete avancerad nivå 80:2018
Ämneslärarprogrammet: 2014–2019
Handledare: Suzanne Lundvall
Examinator: Jane Meckbach

Including of new arrival pupils in physical education in school

- A qualitative study of teachers' experience of inclusion work in physical education.

Gustav Skans

THE SWEDISH SCHOOL OF SPORTS AND HEALTH SCIENCES

Degree project advanced level 80:2018

Teacher education program: 2014-2019

Supervisor: Suzanne Lundvall

Examiner: Jane Meckbach

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar: Syftet med studien var att undersöka lärares erfarenheter av nyanlända elever i ämnet idrott och hälsa och lärares kunskaper om inkludering.

Två frågeställningar som studien undersökte var: 1. Hur lärare i idrott och hälsa arbetar med nyanlända elever och att inkludera nyanlända i ordinarie undervisning? 2. Vilka påverkansfaktorer lärarna i idrott och hälsa uppfattar är avgörande för att lyckas med att få eleverna inkluderade i undervisningen?

Metod: Studien är kvalitativ och intervjuerna i studien var semistrukturerade.

Urvalsprocessen skedde genom ett handplockat urval där informanterna valdes efter vissa kriterier. Informanterna skulle vara lärare i idrott och hälsa på en grundskola och ha erfarenhet av att ha arbetat med nyanlända i idrott och hälsa. Det teoretiska ramverket i studien utgår ifrån Nilholms och Göranssons (2013) definition av inkludering och inkluderingsarbete

Resultat: Informanterna betonar vikten av att ha kunskaper om de nyanlända eleverna samt svårigheter som uppstår när de nyanlända kommer med begränsade kunskaper i idrott och hälsa, och/eller där kulturella/religiösa normer begränsar elevens förhållningssätt till exempelvis dans, simning. Detta påverkar lärarnas arbete med att utforma undervisningen och deras förhållningssätt till inkludering. I studien framkommer det stor skillnad avseende vilka skolerfarenheter nyanlända elever har, ett hjälpmedel på en skola kanske inte är rätt för en annan skola. Vidare framträder en liten förståelse från skolledningen kring vikten av information om eleverna till idrottsläraren.

Slutsats: För att lyckas med inkludering av nyanlända i idrott och hälsa behöver skolor genom systematiska förhållningssätt ge resurser, skapa lyhördhet och aktivt arbeta för gemenskap, olikhet och deltagande. Dessa begrepp som också var studiens analysverktyg kan utgöra en grund för hur skolor kan arbeta med inkludering. Ett sådant systematiskt arbete kräver att alla på skolan står bakom arbetet och att skolor, utifrån sina egna förutsättningar, kan skapa en handlingsplan för hur arbetet med inkludering av nyanlända ska gå till.

Abstract

Aim: The purpose of the study was to investigate teachers experiences of newly arrived pupils in the subject of sport and health and teacher's knowledge of inclusion. Issues that the study investigated were to find out how teachers in sports and health work with newly arrived pupils and to include new arrivals in regular teaching, as well as which influence factors the teachers perceive are crucial for succeeding in getting the pupils included in teaching and learning.

Method: The study is qualitative and the interviews in the study were semi-structured. The selection process happened was made by a hand-picked selection where the informants were selected according to certain criteria. The informants should be teachers in physical education on an elementary school and have experience of working with newly arrived pupils in physical education. The theoretical framework in the study was based on Nilholm's and Göransson's (2013) definition of inclusion and inclusion work.

Results: The informants emphasize the importance of having knowledge of the newly arrived pupils as well as difficulties that arise when the pupils come with limited knowledge in physical education, and / or where cultural / religious norms limit the pupil's approach to dance, swimming, for example. This affects the teachers' work and the designing of the teaching and their approach to inclusion. In the study, there is a great difference as to what school experiences newcomers have, one tool at a school may not be right for another school. Furthermore, little understanding emerges from the school management regarding the importance of the communication of information to the PE teacher about the newly arrived pupil.

Conclusions: In order to succeed with the inclusion of new arrivals in physical education, schools need to provide resources through systematic approaches and create responsiveness and actively work for the feeling of community (fellowship), inequality and participation. These concepts can be a basis for how schools can discuss and work with inclusion. Such a systematic work requires that everyone at the school is behind the work and that, based on the local conditions, schools can create an action plan for how the work with inclusion of newly arrived pupils can be planned and implemented.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund	2
1.1.1 Skolverkets definition av nyanländ elev samt förberedelseklass	2
1.1.2 Kartlägningsarbete av nyanländas kunskaper i idrott och hälsa	3
1.1.3 Samhällets syn på nyanlända/invandrare.	3
1.2 Tidigare forskning	5
1.2.1 Attityder mot nyanlända elever på skolan.....	5
1.2.2 Nyanlända elevers syn på idrott och hälsa.	7
1.2.3 Lärares syn på nyanlända elever.	8
1.3 Teoretiskt ramverk	11
1.4 Syfte och frågeställningar.....	13
2 Metod	13
2.1 Val av metod samt genomförande.....	13
2.2 Databearbetning	14
2.3 Urval.....	14
2.4 Information om informanterna	15
2.5 Studiens tillförlitlighet.....	16
2.6 Etiska aspekter.....	16
3. Resultat.....	17
3.1 Lärares syn på skolans system kring hanteringen av nyanlända	17
3.2 Idrottslärares tankar kring gemenskap	19
3.3 Lärares syn på elevernas olikhet	20
3.4 Elevers delaktighet i undervisningen	22
3.5 Ett oväntat resultat.....	23
3.6 Sammanfattning	23
4. Diskussion	24
4.1 Slutsats	29
4.2 Metoddiskussion.....	30
4.3 Vidare forskning.....	31
Käll- och litteraturförteckning.....	32
Bilaga 1 Missivbrev	35
Bilaga 2 Intervjuguide.....	36

Bilaga 3 Käll- och litteratursökning	38
--	----

1. Inledning

Nyanlända elever är en grupp elever med väldigt olika behov för att klara av skolan och att komma in i samhället. De nyanlända elever som påbörjar den svenska skolan är i en mycket speciell situation. De ska lära sig ett nytt språk och samtidigt klara av kunskapskraven om de kommer i en ålder där betygs sätts. Forskning av Huitfeldt (2015) och Bunar (2010) visar att ju äldre de nyanlända eleverna är när de kommer till Sverige desto svårare får de att klara av betygskraven.

Skolverkets definition av en nyanländ elev är en elev som har kommit till Sverige efter sju års ålder. Benämningen nyanländ kvarstår de första fyra åren i skolan oavsett ålder. Nyanlända elever ska få den hjälp och stöttning de behöver för att kunna klara av skolans kunskapskrav samt få en god möjlighet att bli en del av det svenska samhället (2016).

Bunar (2010, s. 105) sammanfattar flera utländska studier där lärares syn på vad som behövs för att hjälpa nyanlända elever i skolan har undersökts. Det visar sig att det finns några faktorer som är avgörande för en nyanländ elevs skolframgång. Först behöver lärare få veta om elevernas kunskaper i de ämnena lärarna har. Lärare känner att om de inte får information om elevernas kunskaper blir undervisningen svår att planera för eleverna. En andra faktor som har påverkan är lärares egna kunskaper i hanteringen av nyanlända elever. Hughes och Beirens (2007) forskning om hur en skola i England lyckades hjälpa lärare i arbetet med nyanlända elever med stöd av en lokal förening som arbetade med nyanlända. Lärarna fick då hjälp med olika strategier de kunde använda sig av i undervisningen, hur lärarna kunde samarbeta på skolan och samarbeta med föräldrarna till de nyanlända eleverna. Skolan är en del av samhället och det finns en stor möjlighet att ändra människors syn på nyanlända om det görs på rätt sätt i skolan.

Det jag har undersökt i den här studien är just att ta reda på hur lärare och specifikt lärare i idrott och hälsa arbetar för att inkludera nyanlända elever i undervisningen. Studien är byggd på en teoretisk utgångspunkt där begreppen **system**, **olikhet**, **gemenskap** och **delaktighet** ligger till grund för hur begreppet inkludering kan operationaliseras på skolan.

1.1 Bakgrund

I bakgrunden presenteras Skolverkets information om nyanlända elever och de första stegen en nyanländ elev går igenom. Vidare presenteras en text om språkets roll för integrering respektive segregering av Stroud (2013) som handlar om samhällets syn på invandrare och nyanlända.

1.1.1 Skolverkets definition av nyanländ elev samt förberedelseklass

Skolverket kom ut med en publikation i januari 2016 med information och riktlinjer hur nyanlända elever ska behandlas på skolan. I denna definieras vad som menas med en nyanländ elev. En nyanländ elev definieras som en elev som påbörjat det svenska skolsystemet efter sju års ålder och har levt utomlands under de första levnadsåren. Definitionen finns kvar under de första fyra åren eleverna går i skolan. Elever som först påbörjat den svenska skolan och sedan flyttar utomlands ett antal år för att sedan återkomma till svenska skolsystemet räknas ej som nyanlända. Definitionen är till för att hjälpa nyanlända elever och ge eleverna goda möjligheter att klara av skolans kunskapskrav under sin skoltid (2016, s. 11 ff.).

Efter att nyanlända elever startat sin skolgång ska en kartläggning ske av elevens tidigare skolkunskaper och livserfarenheter. Kartläggningen ligger till grund för vilken undervisning, klass och hjälp eleven tillhandahålls. Kartläggningen ska ske i varje ämne. Skolverket (2016, s. 16) skriver att all personal på skolan ska få möjlighet att få kompetensutveckling för att kunna förstå hur lärare kan arbeta med att ta reda på nyanländas kunskaper och erfarenheter.

Förberedelseklass beskriver Skolverket (2016) som en modell där varje nyanländ elev i förberedelseklassen ska ha en anpassad studiegång. Nyanlända eleverna ska ha prioriterad timplan med mer prioritet på svenskundervisning jämfört med en vanlig elev. Det är rektorn tillsammans med läraren i förberedelseklassen samt lärare i de ordinarie ämnena som ska bedöma när eleven är redo för ordinarie undervisning. Nyanlända elever får vara i förberedelseklass i upp till två år. Rektorn och lärarna ska se till att det går så snabbt som det är möjligt. För att komma ut snabbt i ordinarie undervisning krävs det att eleverna lägger mycket fokus på att lära sig ämnesspecifika begrepp för att klara av andra ämnen. Förberedelseklassen bör placeras i närhet till andra klassrum för att inte riskera att den segregeras i skolmiljön (Skolverket, 2016).

1.1.2 Kartläggningsarbete av nyanländas kunskaper i idrott och hälsa

Kartläggningen är till för att skapa optimal undervisning för nyanlända elever. Lärare ska inom ramen för kartläggningen undersöka elevers kunskaper och se vad eleverna har kunskaper i istället för att jämföra med kunskapskraven. Detta för att kunna använda kartläggningsarbete som en formativ undervisningsmetod för nyanlända elever i idrott och hälsa (Skolverket 2018, s. 2).

I introduktionen beskrivs idrott och hälsa ämnet ur ett globalt perspektiv och ämnet ser väldigt olika ut i andra länder. Undervisningen kan ske uppdelad flickor och pojkar, och är ofta uppbyggd kring tävlingsidrott. Idrottsundervisningen är präglad av tidigare traditioner. I Sverige ingår friluftsliv, lek och dans, men i länder som präglat av en engelska kultur ingår cricket och rugby i undervisningen för att ge exempel (Skolverket 2018, s. 3).

Kartläggningen i ämneskunskap är del tre i Skolverkets kartläggningsarbete med nyanlända. Ämneskartläggningen i idrott och hälsa består av fyra delar, i första delen ska elevernas erfarenhet om ämnet kartläggas. Här är det teoretiskt och inget praktiskt. Del ett ger en grund för lärares uppläggning av vidare undervisning och kartläggning. Del två handlar om elevens rörelsekunskap och att få information om elevens nivå i rörelsekompetens. Del tre består av friluftsliv och utevistelse. Båda två momenten kan ske enskilt eller i grupp. Det är en fördel att göra delarna i rätt ordning för att få först reda på hur eleven ser på olika moment. Till exempel friluftsliv. För uppkommer det att eleven kan känna obehag för friluftsdelen kan det bli problem att utföra den praktiska kartläggningen inom friluftsliv före del ett. I del fyra ska kunskaper om hälsa och livsstil, träning och fysisk aktivitet kartläggas. Här bör en tolk användas om språkkunskaper saknas för att kunna samtala. Det viktigaste är att kunskaperna kartläggs oavsett om det är på modersmål eller ej (Skolverket 2018, s. 7).

1.1.3 Samhällets syn på nyanlända/invandrare.

Stroud (2013) diskuterar hur det svenska samhället har valt att segregera nyanlända och invandrare i samhället genom en språkideologi. I Sverige uppfattas människor som pratar med brytning i svenska som mindre värda av en liten del människor som inte har brytning av det svenska språket. Det beror på att människor som talar med brytning ofta anses vara människor från socioekonomiska områden där det är större arbetslöshet, lägre lönesnitt och lägre pris på

bostäder. Detta synsätt skapar en ideologi som kallas standardspråksideologi. Människor från andra kulturer kan skrämman människor som är födda i Sverige och automatiskt skapas då ett "vi mot de" samhälle. De som talar standardspråket utan brytning anses intelligenta, smarta och ses av gemeneman vill ha som grannar. Det går att ställa sig frågan hur lätt det är att komma in i samhället om nyanlända möter människor med detta synsätt. Det är lätt att det uppstår ett visst förakt mot nyanlända människor med andra språk och kulturella drag. Språksideologi är av ondo för nyanlända elever och utgör en ideologi kring standardspråk (Stroud, 2013).

Milani (2013) undersökte den hätska debatten som uppstod kring förslaget om ett språkrav för att bli svensk medborgare. Detta ledde till en debatt kring vilken påverkan invånarnas språkkunskaper har i det svenska samhället. Debatten påminner om Strouds (2013) diskussion kring standardspråksideologin. Milani beskriver att politiker som är för ett språkstest har som anledning att det svenska språket måste kunna talas och skrivas för att få jobb i Sverige. Det är också ett sätt att ta bort de nyanlända som är över pensionsåldern. Pensionärer som kommer till Sverige för att få en bra sista tid i livet och som aldrig har lärt sig ett andraspråk har liten chans till medborgarskap då det är svårt att lära sig ett språk ju äldre du är. Även yngre människor som har svårt för att lära sig ett språk kommer inte hinna att lära sig språket i rimlig tid innan det är dags att göra testet. Det blir helt enkelt ett sätt att säga att de som inte vill eller kan lära sig svenska ska ej heller bli medborgare. Få diskussioner förs hur dessa invandrare ska lära sig, eller hur vi andra i samhället ska hjälpa dessa in i samhället.

Nilholm och Göransson beskriver att synen på inkludering i skolan under senare tid har ändrat sig från ett mer traditionellt synsätt. Från att avvikande elever ska anpassas till skolan, till att det är just skolan som ska anpassa sig till eleverna och se dessa som individer med olika tillgångar. Inga elever ska ses som problem utan eleverna ska få vara just elever (2013, s. 26).

Skolan är en del av samhället och det finns en stor möjlighet att ändra generationers syn på olika människor om det görs på rätt sätt i skolan. Avsikten med denna studie är att studera hur lärare i idrott och hälsa kan göra för att hjälpa nyanlända elever att få en bra start i ämnet och bli inkluderade i skolan.

1.2 Tidigare forskning

I bakgrunden behandlades olika syn på nyanlända och hur diskussionen pågår i det svenska samhället kring nyanlända. Nu kommer tidigare forskning att behandlas och den är uppdelad i tre olika avsnitt. I forskningen beskrivs studier från flera olika länder för att ge djupare kunskap kring den globala synen på nyanlända. Världen blir allt mindre och det finns ej heller tillräckligt med forskning bara i Sverige för att ge tillräckligt med kunskaper om detta ämne. Studiens syfte är att undersöka ur ett lärarperspektiv men eftersom det handlar mycket om de nyanlända eleverna är det ett avsnitt hur nyanlända elever anser sig bli behandlade på skolan och i idrott och hälsa.

1.2.1 Attityder mot nyanlända elever på skolan.

Barker et al (2011) undersökte immigrerade elevers syn på ämnet idrott och hälsa i Schweiz. I denna text kommer elevernas syn på hur de har behandlats av sin idrottslärare. De valde ut tre elever med olika bakgrund och analyserade deras intervju svar ur ett raskritiskt teoretiskt ramverk (Critical race theory). De kom fram till att elevernas bakgrund påverkade synsättet på idrott. I ett fall är det en elev som kom till Schweiz i ung ålder och är ljushyad. Eleven uttrycks inte ha problem med språket. Hon nämnde att flera i klassen som är mörkhyade pratade om att de inte blev behandlade på ett bra sätt av lärare i skolan. De mörkhyade eleverna sa till den ljushyade eleven att hon inte visste hur illa det kändes för de trodde hon ej var invandrare. I detta fall är hon invandrare men det syns inte och då finns det inte menar hon. En annan nyanländ elev som har problem med språket blev orättvist behandlad på idrottslektionen. Han och två andra i klassen betedde sig dåligt och blev utkastade från lektionen, men efter ett tag gick de tre eleverna tillbaka och de andra två fick vara med igen men inte den nyanlända eleven. Den nyanlända eleven sa att det möjligen var hans fel men med Baker et al:s raskritiska förhållningssätt kan synen som läraren har på elevens bakgrund haft en påverkan på bestraffningen. Studien visar att idrottslärare måste släppa på sina föreställningar om hur invandrare ska vara, ta reda på elevers erfarenheter i ämnet samt lära känna alla elever för att kunna behandla alla lika oavsett hudfärg eller språkkunskaper. Likaså belyser Baker et al vikten av att få elever som invandrat att känna sig inkluderade och inte låta eleverna hamna i ett negativt fack.

Koonce (2018) beskriver ur ett lärarperspektiv hur hon som en afroamerikan och lärare använt sig av raskritiskt synsätt när hon har haft studenter med en annan bakgrund. De slutsatser den

studien kommer fram till stämmer överens med Baker et al:s resultat då Koonce också uppmärksammar att lärare behöver visa empati, ge alla elever positiv förstärkning och ha höga förväntningar på alla elever. Det ger eleverna en förståelse för hur duktiga de är samt stärker deras tilltro på sig själva. Dessa två studier visar att en misstro och en tro på eleverna med en annan bakgrund är avgörande för elevernas självkänsla och självförtroende.

Cederbergs (2006) avhandling där unga kvinnor som kommit till Sverige i unga tonåren berättar sina berättelser om hur det var att gå i skolan och komma ut i de "vanliga" klasserna efter att ha gått i förberedelseklass först. En flicka berättar att hon insåg att hon var ett par år äldre än klasskompisarna och detta hade en negativ påverkan på de dagliga relationerna till klasskompisarna. I vissa fall ledde det till isolering och skolgången blev drabbad. Ett par flickor berättar att de fann vänner i några av klasskompisarna och det var helt avgörande för deras skolgång menar de. Att få hjälp med språket och följa med ut i samhället och umgås med infödda svenskar var ovärderligt för deras självförtroende. Vidare beskrivs kontakten med lärare också som en avgörande roll för nyanlända flickornas motivation i skolan. Lärare som såg eleverna och uppmuntrade dem var också ovärderligt för deras skolgång.

Li och Grineva (2017) visar på likande resultat i den kanadensiska skolan där elever som är nyanlända hade väldigt svårt för att knyta kontakter med den infödda befolkningen. Deras studie visar att även om en vilja finns att lära sig språket är deras skolerfarenhet och den annorlunda kulturen faktorer som resulterar att det blir svårt att komma in i samhället.

Madsen (2013) har undersökt hur skolans språkideologi påverkar relationen mellan elev och lärare på en skola i Danmark. Elever som pratar med slang eller med brytning försöker att inte använda det i samtal med lärare. Elevers språk i klassrummet är avgörande för hur väl eleven blir inkluderad av läraren i undervisningen. Språket blir ett verktyg för inkluderingsarbetet på skolan. Språkets legitimitet i samhället och kommunikationen mellan människor är helt beroende på vilken språkideologi som dominerar i samhället. Studien visar att det har en stor påverkan i skolan och elever som ej talar det legitima "normalspråket" innanför klassrummets ramar påverkas negativt.

Sammanfattning:

Forskningen kring lärares syn på nyanlända och invandrare har en stor betydelse för om nyanlända elever känner sig rättvist behandlade. Elever som tydligt är utanför normen med både utseende och språkliga kunskaper har en tendens att missgynnas av lärare. Tydligt är detta i Barker et al (2011) studie där den nyanlända eleven som har bristande kunskaper i språket blir hårdare bestraffad än de andra eleverna som missköt sig lika mycket. Detta är i samklang med Madsens (2013) forskning om hur skolans språkideologi påverkar elevernas status hos läraren. Ålderskillnaden har en betydelse för hur lätt eleven kommer in i klassen och erövrar språkkunskaper. Resultat från Cederberg (2006) visar att dessa elever behöver finna någon kompis i klassen för att skolgången ska bli lyckad samt att någon lärare uppmärksammar på nyanlända elever när de kommer ut i ”vanlig” klass.

1.2.2 Nyanlända elevers syn på idrott och hälsa.

Huitfeldt (2015) har gjort en studie om nyanlända elevers situation i ämnet idrott och hälsa. Där får vi som läsare en inblick i hur det är för nyanlända i ämnet idrott och hälsa och studien grundar sig på intervjuer med sex stycken elever.

Elever i studien beskriver att det finns moment inom idrott och hälsa som eleverna har lite svårt för. Det är simning, dans, friluftsliv och hälsa. Bollspel och lekar är inga problem. Pojkar är mer för att göra saker de redan känner till än att testa på nya saker. Flickorna är mer villiga att lära sig nya saker men kan tycka det är lite jobbigt att ha simning med pojkarna. Eleverna har svårt att förklara ämnets innehåll och även om de nämner att läraren sagt något om syfte och sådant kan de inte förklara själva hälsadeln i ämnet. Det kan förklaras av brister i språket. I studien framgår att elevernas psykiska tillstånd verkar vara förknippat med hur deras tilltro till framtiden ser ut och det meningsfulla med undervisningen (Huitfeldt 2015, s. 111 f.).

Det finns också positiva saker som de nyanlända eleverna tänker på om ämnet idrott och hälsa. De beskriver att de mår bra av att leka och röra på sig på skolan. De känner att språket inte är en barriär för att kunna delta i idrottsundervisningen utan att de kan härma de övriga eleverna. Eleverna berättar även att det är lätt att förstå positiv feedback när de gör något bra på lektionerna. Det är korta tillrop från läraren som är lätta att förstå och det är positivt för elevernas självförtroende och självkänsla att de klarar av något. (Huitfeldt 2015, s. 116).

Barker och Lundvall (2017) har gått igenom olika studier som handlar om immigrerade elever och ämnet idrott och hälsa de senaste tjugo åren. De konstaterar att alla länder har olika syn på invandrare. Forskningsöversikten visar hur muslimska flickor påverkas i undervisningen i länder där islam inte präglar kursplanen. Moment som rörelse och dans, simning, samt klädkoder och religiösa festivaler har en negativ påverkan på flickornas aktivitet i undervisningen, dock påverkar det ej flickornas syn på ämnet, vilken ofta är positiv. Skolor som låter eleverna bära vilka kläder de vill, ha privata duschrum och inte ser något problem med elevernas religion gör att eleverna får en mer positiv bild av ämnet. Forskningen visar att det är lättare för skolorna att hantera om det finns bara en minoritetsgrupp än om det finns flera olika religiösa grupper på skolan. Okunskapen kring olika kulturer och samhällets syn på olika religioner har påverkan på hur väl skolorna kan inkludera eleverna i skolan. Exempelvis har grekiska lärare enligt studien mindre problem med olika kulturer i skolan än brittiska lärare (2017, s. 358 f.).

Sammanfattning:

Forskningen visar att det är simning och dans som är den största utmaningen för eleverna att lära sig. Det är både av religiösa skäl samt osäkerhet när det är främmande moment som de möter. Pojkar vill spela bollsport medan flickor vill göra det mesta förutom att de ibland kan tycka simning är jobbigt på grund av deras religiösa bakgrund. Teoretiska delar som att ha undervisning i hälsa verkar som en del där eleverna får svårt på grund av sina bristande språkkunskaper. Eleverna verkar få en positiv bild av ämnet idrott och hälsa om de blir hörda och skolorna lyssnar på vilka praktiska saker eleverna behöver hjälp med för att de ska känna sig trygga.

1.2.3 Lärares syn på nyanlända elever.

Barker och Lundvall (2017) har också ur ett lärarperspektiv undersökt påverkan av hur flera olika kulturer möts i idrottsundervisningen samt hur lärares kompetens kring olika kulturer påverkar undervisningen. Forskningen visar att det finns en stor okunskap utanför sin egen kultur samt att det ofta är vita medelklassmän som undervisar i ämnet och då blir skillnaden stor mellan elever och lärares kultur. Resultat av forskning visar att mångfald i en klass är värdefullt men svårt för lärarna att hantera. Orsaken till varför lärare tycker det är svårt är att det ej existerar under lärarutbildningen. Lärarstudenter behöver få reflektera kring mångfald.

Lärare behöver utmana sina egna tankar kring olika kulturer och deras förutfattade meningar för att påbörja en tanke kring hur lärare ska hantera en elevklass med mångfald (2017, s. 360 f.).

Huitfeldt (2015) har även intervjuat en idrottslärare vid namn Jesper. Han hävdar att ett problem är att han ofta inte får reda på nyanländas förkunskaper eller tankar kring olika moment. Till exempel var det en gång flera nyanlända elever som inte dök upp vid simningen och det berodde på att de hade flytt till Sverige genom att åka båt. Där blev de placerade i källaren på båten och den hade vattenfyllts och de drabbades av panik då. Huitfeldt beskriver att det behövs mängder av kunskaper från idrottsläraren. Bland annat förförståelse för vad dessa elever har för skolbakgrund och hur de ser på ämnet idrott och hälsa jämfört med deras egna erfarenheter. Lärare behöver se dessa elever som en tillgång och inte en börda för att skapa glädje och en god undervisning för nyanlända elever (2015, s. 12). Det finns en kunskapsbrist vad gäller simning hos nyanlända elever och genom Schylander et als forskning (2010) kring drunkningsolyckor bland barn och ungdomar i Sverige har det visat sig att barn med utomeuropeisk bakgrund varit en större del av de som omkommer i drunkningsolyckor. För det första beror det på ungdomarnas bristande kunskap i simning, för det andra har det visat sig att deras föräldrar ej varit simkunniga och för det tredje hänger de ofta med sina kompisar när de simmar ut på för djupt vatten och sen drunknar de.

Bunar (2010) har också i sin studie ett lärarperspektiv av sin forskningsöversikt. Flera studier har visat vad som krävs för att kunna göra ett bra arbete med nyanlända på skolan. I studier där lärares syn på att arbeta med nyanlända har undersökts har det kommit fram faktorer som har påverkan på undervisningen. En faktor är lärares kunskaper om hur lärare ska arbeta när de får nyanlända elever. Flera lärare säger att de saknar kunskap och har svårt att möta elever som har brist av kunskap i språket som talas i landet. Kommunikationens barriärer gör också att det blir svårt för lärare att nå eleverna och kunna samtala om hur de mår, vad de varit med om och så vidare. Det blev att lärare ofta bara skickade eleverna till olika psykologer utanför skolan och tänkte att tiden läker sår. Det är felaktigt och det som krävs är egentligen bara tid att lyssna på eleverna innanför skolans trygga ramar för att få de att känna sig trygga på skolan visar forskning gjord av Hughes och Beirens (2007). Faktorer som påverkar lärares undervisning har Wagner et al (2018) också undersökt och visar att lärare vill gärna ha en lärarassistent som kan hjälpa till i undervisningen när det kommer elever med speciella behov.

Lärares självinsikt kring den egna kunskaper kring inkluderandet av elever med speciella behov är ifrågasatt och lärarna behöver få dessa kunskaper för att kunna tillgodogöra en optimal undervisning för alla elever. En ytterligare faktor som lärarna tror spelar roll är bristen av det kollegiala lärandet som de menar skulle kunna hjälpa lärare på skolan att utveckla sig själva till att bli en bättre lärare.

Kommunikation är ett redskap som kan skapa glädje och positiv förstärkning i undervisningen av nyanlända i ämnet idrott och hälsa. Det beskrivs i artikeln "Flera olika språkliga uttryck hjälper idrottsläraren att nå nyanlända elever" av Lundin och Linnér (2018) i tidskriften *Idrottsforskning*. Fem olika sätt presenteras och det första är det visuella språket. Det vill säga att eleverna får se på bilder av människor som utför olika slags rörelse vid olika stationer i idrottshallen. Det andra språket är det verbala. Som idrottslärare är det ofta små korta men tydliga ord som beskriver vad eleverna ska göra. Till exempel, spring, passa, hoppa och rulla, men även små positiva ord i samband med att en elev gör något bra. Till exempel, bra Hassan! Tredje språket är det fysiska språket. Det menas att samtidigt som läraren säger hoppa kan hen visa genom att hoppa samtidigt, lärare kan ge tummen upp när något är bra och mycket mer. Känslans språk är nummer fyra och här visas det genom att när eleverna kommer in i undervisningen ler eleverna och lärarna tillsammans, samt skrattar tillsammans. Sista språket är metaspråkliga ansatser och med det menas att lärare måste prata om språket. Till exempel att lära nyanlända elever ord som kullerbytta och hur det artikuleras och innebörden av ordet. I slutet av lektionen säger läraren att de måste prata lite. Alltså handlar inte bara idrotten om rörelse utan eleverna måste lära sig prata om vad de gjort och så.

Boza och Arribas (2018) artikel handlar om en undersökning i Spanien där forskare har undersökt lärare i idrott och hälsas syn på arbetet med att inkludera nyanlända flickor i undervisningen. De har sänt ett frågeformulär till många lärare i en region i Spanien och 87 lärare svarade. Resultatet visade på att det är av stor vikt att lärare behöver visa respekt, kommunicera, och inte låta eleverna komma till läraren för hjälp utan att läraren måste ta sitt ansvar och hjälpa de nyanlända flickorna i undervisningen. Läraren har också ansvar för att skapa ett meningsfullt lärandeklimat i undervisningen för alla i klassen för att skapa en inkluderande miljö. Dock visade resultat att lärarna i Spanien tycker det kan vara problematiskt att få dessa flickor att vara aktiva på fritiden och att det handlar om kontakten med föräldrarna.

Nyanländas syn på att vara aktiva utanför skolan som är ett uppdrag vi har i den svenska kursplanen är intressant. Ángeles et al (2012, s. 89) undersökte hur relationen mellan invandrare och hur ofta de utövade fysiska aktiviteter på fritiden var. De kom fram till att det spelade roll om du var första generationens invandrare eller om du var född i Spanien. Det visade sig att det berodde på att den första generationen som då var nyanländ till Spanien hade fokuserat på att skaffa sig en bra social grund och en stabil ekonomisk grund för familjen och framtida barn. Alltså var fokus på skolan och att skaffa jobb. Vidare beskrivs det att det beror också på hur länge de nyanlända gått i skolan och hur väl de kunde det spanska språket.

Sammanfattning:

Forskningen kring hur lärare ser på nyanlända samt vad de känner att de saknar för att lyckas med inkluderingsarbetet är lite olika. Ett antal studier visar att lärare själva uppfattar att de ej fått med sig kunskaper om hur de ska möta nyanlända elever under sin lärarutbildningstid. Lärare beskriver sin okunskap och den utmaning det är att jobba med en elev som inte har språkkunskaper. Det finns även lärare i studier som nämner att det är den bristande informationen som är avgörande för hur väl läraren ska kunna lyckas med en elev. Att inte veta något om elevens bakgrund samt annan typ av kunskap gör att undervisningen blir lidande.

I själva undervisningen är det viktigt att skapa olika språkliga uttryck för att nå nyanlända. Kroppsspråk, positiva tillrop och tydliga instruktioner är viktigt för att nyanlända elever ska klara av undervisningen samt få en positiv bild av idrotten. Vidare framkommer i forskningen att första generationens invandrare har en stor motivation till att klara skolan för att skapa en trygg framtid. I själva undervisningen är det relationerna och respekten mellan lärare och elev som är betydande för om läraren ska nå eleven enligt forskningen.

1.3 Teoretiskt ramverk

I den här studien undersöks hur idrottslärare arbetar med inkludering av nyanlända elever. Analys och tolkning utgår från Nilholms och Göranssons (2013) operationalisering av begreppet inkludering. Nilholm och Göransson har använt sig av fyra studier som handlar om inkludering för att ta fram en operationell definition som kan användas i lärares arbete med inkluderingen. I denna operationella definition framgår att inkludering ska kännetecknas

av att vara gemenskapsorienterad, det vill säga att det krävs en gemenskap i klassen och på skolan för att lyckas med inkludering.

I en gemenskapsorienterad inkludering finns det flera olika begrepp som bör finnas representerade i en inkluderande skolmiljö. Inkludering konkretiseras i Nilholms och Göransson (2013) operationalisering av sin definition med hjälp av begreppen **system**, **gemenskap**, **olikhet** och **delaktighet**. Dessa begrepp kommer i denna studie att utgöra analytiska verktyg när utsagorna från intervjuerna ska analyseras och tolkas. Nedan kommer de ingående begreppen att presenteras.

- I första begreppet beskrivs det att skolan ska ses som ett **system**. Det är viktigt för en skola, dess personal och elever, att skolans förhållningssätt kännetecknas av att skolan är till för alla målgrupper av elever i samhället. Skolor behöver visa att de kan ta hand om alla elever och att ingen exkluderas på skolan på grund av att skolan inte klarar av att ta emot eleven. Skolan ska se till att alla elever får samma chans att utvecklas och klara skolans kunskapskrav.
- Ett andra begrepp är **gemenskapen** på skolor. Inkludering av alla elever på skolan kräver att personalen på skolan uppfattar och har kunskap om att eleverna känner en gemenskap med övriga elever och personalen på skolan. Om eleverna känner en tillit till både personal och andra elever ökar gemenskapen och därmed har inkluderingen kommit en bra bit på vägen. Ett exempel på detta är om eleverna kan vara med vilken elev i klassen som helst i samband med gruppuppgifter. Detta blir även tydligt genom det sätt eleverna visar respekt mot andra elever och lärare och tvärtom att lärare visar respekt för att skapa en gemenskap.
- Begreppet **olikhet** kan ses som en tillgång på skolan. Alla elever bör ses som olika individer med olika egenskaper och lärare behöver alla elever som en tillgång. Lärares syn på och värdering av olikheter bland eleverna är här av avgörande betydelse.
- Elevers **delaktighet**. Delaktighet beskrivs ha en avgörande effekt på om inkluderingen fungerar på en skola. Får alla elever en chans att vara delaktiga i undervisningen trots sina olika kunskaper och erfarenheter kommer alla elever ha en lika stor chans att

lyckas med sina studier. Hur lärare arbetar för att göra detta möjligt för eleverna är en utmanande fråga. Finns det en struktur på plats där alla elever får göra sig hörda och beskriva sina mål med undervisningen ökar delaktigheten bland eleverna.

(Nilholm & Göransson 2013, s. 57 ff.)

1.4 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien har varit att undersöka lärares erfarenheter av nyanlända elever i ämnet idrott och hälsa och lärares kunskaper om inkludering.

Frågeställningar:

- Hur beskriver lärare i idrott och hälsa att de arbetar med nyanlända elever och att inkludera nyanlända i ordinarie undervisning?
- Vilka påverkansfaktorer uppfattar lärarna i idrott och hälsa är avgörande för att få eleverna inkluderade i undervisningen?

2 Metod

Studien har en kvalitativ ansats och valet av metod är intervjuer av informanter.

2.1 Val av metod samt genomförande

Avsikten med studien är att öka kunskapen om hur lärare arbetar med inkludering av nyanlända elever. Christoffersen och Johannessen (2015, s. 83 ff.) beskriver kvalitativa intervjuer som en lämplig metod när forskare vill få detaljerade beskrivningar av forskarens frågor/frågeställningar. Innan genomförandet av datainsamlingen gjordes en intervjuguide med utgångspunkt från frågeställningarna i studien. Därefter skapades ett informationsbrev som skickades ut till alla informanter där studiens syfte beskrevs samt vilka rättigheter de som valde att delta i studien hade. Innan intervjuerna skulle göras gjordes en pilotstudie där intervjuguiden testades. Pilotintervjun testades på en familjemedlem som arbetar inom skolan. Inga förändringar av intervjuguiden gjordes efter pilotintervjun. Intervjuerna spelades in och samtalsklimatet blev liknande vid intervjuerna. Frågorna från intervjuguiden fick ut den informationen som eftersträvades. Intervjuerna spelades in med hjälp av både mobiltelefonen samt datorn för att försäkra att samtalet spelades in. Varje intervju gjordes på lärarnas skolor och i ett klassrum alternativt ett arbetsrum och varade i cirka 30–40 minuter. I själva samtalet med informanterna blev det vid ett par intervjuer avbrott en stund av elever och annan

personal som kom in och ställde andra frågor till läraren, dock blev det ingen påverkan på samtalet i det stora hela. Intervjuerna transkriberades därefter. Vid redovisningen av citaten ifrån informanterna angavs inte citaten ordagrant utan en justering har gjorts för att få tydligare resultat och lättare att läsa.

2.2 Databearbetning

Efter transkriberingen analyserades dessa med hjälp av en tematisk kategorisering. Genom studiens teoretiska ramverk och operationaliseringen av begreppet inkludering valdes **system, gemenskap, olikhet** samt **delaktighet** som tematiska kategorier i analysen, vilket innebär att en tematisk innehållsanalys genomfördes. En tabell skapades med **system, gemenskap, olikhet** samt **delaktighet** som temarubriker. Därefter kategoriserades utsagorna för en fördjupad analys av varje tema. I resultatredovisningen framgår respektive tematiska kategori.

2.3 Urval

Mitt val av informanter skedde genom ett handplockat urval. Urvalsmetoden valdes för att de informanter som skulle medverka behövde inneha en viss typ av erfarenhet. Jag riktade fokus i mitt urval på de skolor där jag antog att det fanns/funnits förberedelseklasser. Det visade sig att vid två av skolorna fanns det ej förberedelseklass längre men det spelade dock ingen roll då lärarna ändå hade erfarenhet av arbete med nyanlända elever. Ett handplockat urval, beskriver Hassmén och Hassmén (2008, s. 110), som en lämplig metod i en kvalitativ studie eftersom forskaren oftast är ute efter informanter med en viss inriktning och som kan ge bäst svar på forskningens syfte och frågeställningar. Det som efterfrågades i frågan som informanterna fick var om de hade erfarenhet av att jobba med nyanlända elever och arbetade på en grundskola. Inga andra avgränsningar gjordes. Därmed visste jag inte innan intervjuerna gjordes om lärarna hade lärarlegitimation eller hur mycket de hade jobbat med inkludering av nyanlända elever men det togs reda på i början av intervjuerna. Cirka tjugofem lärare tillfrågades per mail inom en radie på cirka tio mil från min bostad. De första sex lärare som kunde bestämma en tid blev de informanter som intervjuerna genomfördes med, då intervjuerna behövdes göras under en begränsad tidsperiod.

2.4 Information om informanterna

Lärare A har själv invandrat till Sverige när hen var cirka tjugo år och kom som flykting från ett krigsdrabbat område. Läraren har tjugofem års erfarenhet av läraryrket och arbetar som idrottslärare på en grundskola. Hen har lärarlegitimation. Läraren har också arbetat med någon form av nyanlända elever i undervisningen i idrott och hälsa under de senaste tjugo åren. På hens skola finns förberedelseklass och skolan har en vana att ta emot nyanlända elever.

Lärare B arbetar som idrottslärare på samma skola som Lärare A. Har erfarenhet av yrket sen cirka femton år och har lärarlegitimation. Hen besitter erfarenhet att arbeta med nyanlända från de senaste tio åren.

Lärare C har invandrat till Sverige precis som lärare A men inte av samma skäl som lärare A utan kom hit frivilligt. Hen är utbildad idrottslärare och jobbar på en högstadieskola med elever från årskurs 6–9. Hen har arbetat med nyanlända i någon form de senaste tio åren. På lärare C:s skola fanns ej förberedelseklass.

Lärare D arbetar på en mellanstadieskola och är utbildad för årskurserna ett till sex och har arbetat med nyanlända elever de senaste tio åren ungefär, och som lärare i dryga tjugo år. På skolan finns förberedelseklass kvar men just nu är det några få elever som har en koppling dit vilket möjliggjort att lärare i förberedelseklassen har hjälpt idrottsläraren vid flera tillfällen med nyanlända elever.

Lärare E arbetar som idrottslärare på en högstadieskola och har arbetat där under de cirka tio år hen har jobbat. Hen har lärarlegitimation och haft nyanlända elever senaste sex-sju åren. På lärare E:s skola fanns ej förberedelseklass.

Lärare F jobbar på en högstadieskola och varit på samma skola under de cirka femton år som hen jobbat. Hen har jobbat med nyanlända elever de senaste fem-sex åren. Lärare F har lärarlegitimation och på skolan fanns förberedelseklass.

2.5 Studiens tillförlitlighet

Bryman (2011) anser i många fall att det är lite svårt att använda sig av begreppen validitet och reliabilitet i en kvalitativ forskning (s. 351). I kvalitativ forskning kan forskaren istället använda sig av begreppet tillförlitlighet med fyra kriterier. Det är trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och chansen att konfirmera och styrka i studien.

Trovärdigheten i denna studie anser jag vara god. Trovärdighet handlar om forskarens hänsyn till de regler som finns och att hen följer dessa. Vidare har regler angående andra metoder och riktlinjer från universitetet följts noga. Överförbarhet är hur väl resultaten i den här studien skulle kunna föras över i en annan miljö. Eftersom det bara var utbildade lärare i idrott och hälsa med lärarlegitimation anser jag att resultatet i den här studien mycket väl skulle kunna visa sig vara representativ i en annan miljö med legitimerade lärare, dock kan skolmiljöer se olika ut och därmed påverka resultatet. Genom en bredd på lärarnas information och deras erfarenhet och kunskaper är det hög grad av överförbarhet i studien. Pålitligheten i studien handlar om hur väl processen och granskningen av studien har fortlöpt under forskningsprocessen. Studien har skrivits på egen hand men med hjälp av handledning av en handledare. Begreppen styrka och konfirmera beskriver Bryman (2011) hur forskarens tidigare personliga erfarenheter och kunskaper påverkar resultatet i slutändan. Det här är svårt att svara på och eftersom studien skrivits på egen hand och alla intervjuer gjorda på egen hand kan det ha en negativ påverkan på trovärdigheten av studien. I intervjuerna kan det personliga mötet spela roll men genom att samtalsklimatet blev liknande i alla intervjuer och det tyder på en likartad behandling av informanterna.

2.6 Etiska aspekter

Innan intervjuerna skickades det ut ett informationsbrev till informanterna som skulle intervjuas. I det brevet framkom studiens syfte samt att de skulle bli anonymiserade i studien och att de forskningsetiska principer som finns i Vetenskapsrådets text skulle följas (2002). Intervjupersonerna fick också skriva under att de läst informationen om studien. Dessa underskrifter sparades under arbetets gång för att ge möjlighet att låta informanterna att avbryta sin medverkan.

Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (2002) bygger på fyra krav som forskare ska följa.

Informationskravet (2002, s. 7) handlar om att låta informanterna informeras om studiens syfte, vilka rättigheter lärarna har i denna studie och varför just de har valts ut i studien.

Viktigaste informationen de ska få är att de kan avbryta studien när de vill under studiearbetet.

Konfidentialitetskravet (2002, s. 12) ska göra att deltagarna i studien ska vara oidentifierbara i studien. Forskaren ska göra allt i sin makt för att det ska vara omöjligt att ta reda på vilka informanterna i en studie är och att ingen ska komma åt den känsliga informationen som en forskare kan ha.

Samtyckeskravet (2002, s. 9 f.) är som det låter att deltagarna i studien får fylla i att de går med på studiens syfte och att de godkänner att deras svar på frågor får tolkas av forskaren. Samtidigt är allt i informantens händer och de får avbryta sitt deltagande om de känner att de ej vill vara med efter en intervju har gjorts.

Nyttjandekravet (2002, s. 14) är till för att vi som forskare inte ska utnyttja deltagares information eller sälja vidare känslig information om deltagarna till andra företag eller dylikt.

3. Resultat

I detta avsnitt kommer resultaten från analysen av transkriptionerna att presenteras.

Begreppen **system**, **olikhet**, **delaktighet** och **gemenskap** som skapade tematiseringen i innehållsanalysen är rubriker i resultatdelen för att göra det tydligt. I diskussionen som kommer i avsnittet efter kommer resultaten diskuteras med tidigare forskning därav bara informanternas information i detta avsnitt. Citaten från informanterna har gjorts om för att få bort talspråk och göra informationen tydligare i citaten.

3.1 Lärares syn på skolans system kring hanteringen av nyanlända

Alla skolor har sitt eget system och olika sätt att hantera olika elevgrupper. I denna studie är det varierade svar på vad som påverkar lärarna och det är helt enkelt för att skolorna har olika arbetssätt. Det som dock alla idrottslärarna i den här studien beskriver är att de nyanlända

eleverna först får komma ut i idrott och hälsa när de ska ut i ordinarie undervisning.

Reaktionerna på att de nyanlända eleverna kommer först ut i idrott och hälsa är blandade.

Lärare D är positiv till att eleverna kommer ut till idrotten först.

Jag tycker man ska göra mycket praktiskt i idrotten och till skillnad från de teoretiska ämnena där det är svårt att veta om eleverna förstår eller inte så ser jag på direkten om eleverna hänger med eller inte i idrotten. Det är också lätt att se om eleven trivs med sina klasskompisar. Jag tycker också att i yngre åldrar när ingen betygshets finns så är det klart lättare att ha tålamod för att låta eleverna lära sig saker. (Lärare D)

Lärare E är också inne på samma spår medan de övriga lärarnas utsagor beskriver hur alla elever har så olika kunskaper och att det är tråkigt att rektorerna ser nyanlända elever som en grupp. Ledningen på skolorna bestämmer vad som är bäst för eleverna att börja med och det blir en generalisering av eleverna. Lärare B och lärare E berättar utförligt om nackdelarna med att sätta ut de nyanlända eleverna i idrotten först:

De (nyanlända eleverna) skickas ut direkt till idrotten och vi idrottslärare har verkligen försökt få till en ändring där att det behövs noga kartläggningar för varje elev och därefter ska eleverna placeras ut där de har bäst kunskaper för att komma in i den "vanliga" så bra som möjligt. Idrotten är så komplex och det är så mycket runt idrotten som är ovant för de. Till exempel är det väldigt känsligt när eleverna ska duscha och byta om och att försöka berätta för en 15 åring att det är bra om ni duschar är inte alltid så lätt, speciellt inte om de har svårt med språket också. Sen i simningen har vi inte en chans att godkänna eleverna i nian om de själva inte har lärt sig simma på fritiden för vi har ej tillräckligt med simtider under året för att de ska hinna lära sig simma. (Lärare B)

Vi har ju ingen förberedelseklass och vi var riktigt oroliga på hur det skulle fungera i början när det skulle komma nyanlända elever. Det skulle ju starta ett boende här i närheten och därför kom det några stycken till vår skola och vi hade hört från en grannskola som hade förberedelseklass och vana att ta emot nyanlända att det var viktigt att vi på ..... också borde ha det. Men vi fick inte det och även om det gått bra tycker jag och tror jag att det hade gått bättre med en förberedelseklass för nu fick inte dessa elever en chans att få en mjukstart i skolan utan det var direkt ut i olika klasser och jag tror alla lärare på skolan inte visste hur man skulle göra när de kom ut i klassen. (Lärare E)

Lärare D anser att det är lättare att bedöma och se om eleverna hänger med i idrott och hälsa jämfört med ett rent teoretiskt ämne. Lärare D har även en del teoretiska ämnen, vilken hen

har att jämföra med. Lärare B och lärare C pekar på att det är brister i kartläggningen av elevernas kunskaper och att alla elever inte bör ses som en och samma grupp där alla kommer till Sverige med samma erfarenhet. Lärare E berättar om sina tankar kring avsaknaden av förberedelseklasser. Även om lärare E ej vet hur det hade gått för eleverna med en förberedelseklass så anser hen att det hade hjälpt dem på ett bättre sätt. Lärare E nämner inget om avsaknaden av en kartläggning av elevens kunskaper och erfarenheter men genom att förberedelseklass saknades på skolan saknas också information om elevernas kunskaper.

När det gäller skolans hantering av nyanlända elever beskriver lärarna vikten av att i största möjliga mån få så goda resurser som möjligt för att det ska underlätta i arbetet med inkluderingen av nyanlända. På frågan kring vad den optimala resursen skulle vara nämner lärare B ”det optimala vore att ha en lärarassistent som skulle kunna följa med de här eleverna i undervisningen och hjälpa dem vid instruktioner och så”. Lärare F nämner vikten av att det bör skapas ett läromaterial som kan användas när det kommer elever som inte kan språket så bra vid de teoretiska uppgifterna. Lärare F förklarar också att det är onödigt mycket tid som slösas på att hen ska behöva göra eget material och att det ibland får gå ut över planering av annan undervisning. Simningen beskriver flera lärare som en särskild utmaning, en svårighet, när det gäller att kunna sätta betyg på nyanlända elever i högstadiet. Lärare B beskriver avsaknaden av simtider under året och flera lärare håller med om att simningen inte hinns med. Lärare F säger att hen får gå med eleverna på sin fritid till simhallen om de ska klara av att lära sig simma. Lärare E som har en simhall precis bredvid skolan säger att alla får mycket tid till att lära sig simma för det är viktigt. I hens skola har de fått använda sig av en simlärare som lärt många nyanlända att simma. Lärare D som jobbar med elever i mellanstadiet pratar också om att det inte är något problem och att de nyanlända eleverna får gå med lärarna i förberedelseklassen minst en gång i veckan året runt tills de lärt sig simma och då är de väl förberedda till högstadiet. Alla lärare i studien säger att oftast kan inte föräldrarna simma och då blir svårt för nyanlända elever att lära sig simma på fritiden.

3.2 Idrottslärares tankar kring gemenskap

Kring begreppet gemenskap finns liknande utsagor från lärarna. För att gemenskap ska uppstå krävs att alla elever i undervisningen känner tillit och respekt för varandra för att de ska lyckas lära sig och klara av kunskapskraven. Det menar alla lärare förutom lärare C, som pekar på att tillit och respekt kräver tid och en särskild omsorg. Lärare A är den som brinner

för att skapa ett bra klimat i klasserna och i undervisningen och är mest inriktad på att få alla elever att må bra:

Det viktigaste för mig är att eleverna mår bra för då tror jag att de lyckas. Jag brukar alltid ta mig som exempel när jag träffar dessa elever och då berättar jag hur det var att komma till Sverige från ett krig och att gå från att ha det mesta till att ingenting ha och inte kunna språket i ett nytt land. För att sen bli lärare o skaffa hus o allt det där. Jag tror det skapar en respekt från alla elever och det hjälper de svenska eleverna att förstå att de måste hjälpa de som kommer hit och stötta de. Jag säger att det viktigaste i en idrottshall är att alla får göra fel, jag gör fel hela tiden och de ska eleverna också känna, det ska heller inte spela roll vilken du är med i olika par eller gruppövningar. Det här kan ibland bli på bekostnad av att inte hinna med att utmana de som är nära att kanske klara av kunskapskraven på A nivå men jag tror snittet ändå blir högre om alla trivs på mina lektioner. (Lärare A)

Lärare C däremot talar mycket om att de nyanlända eleverna måste anpassa sig efter alla andra:

De (nyanlända) får anpassa sig efter alla andra. Jag kan inte och det går inte att hjälpa dem hela tiden och det är ledningens fel. Jag klarar ej av att skapa de bästa förutsättningarna och kan eleverna inte vara med på simningen eller dansen så går det ej att få in dem i gruppen. Väljer de varandra i gruppövningar så kan jag försöka ändra på det ibland men ibland vägrar de. (Lärare C)

Lärare A som brinner för att skapa ett gott klimat talar om hur hen använder sig själv för att skapa respekt och hen tror också det gör att eleverna skapar en respekt mellan sig. Det blir som att hen är ett mellansteg mellan de två olika grupperna och hen hjälper till för att bygga en bro mellan eleverna. Lärare C talar mycket om bristen på möjligheten att hjälpa eleverna och att skapa den respekten som krävs för en inkludering av eleverna i den nya gruppen. De ska bara in och får anpassa sig efter den stora gruppen.

3.3 Lärares syn på elevernas olikhet

I utsagorna som berör begreppet olikhet synliggörs informanternas syn på både nyanländas och andra elevgruppers olikheter. Alla lärare såg de nyanlända som en grupp där deras kunskaper och erfarenheter av idrottsämnet har stor betydelse för om de kommer klara av kunskapskraven eller inte. Fokus på elevers vilja och motivation kom också på tal. Fördelar med att få in nyanlända elever i klasser var att det ger idrottsläraren anledning att själva

rannsaka sina egna tankar kring nyanlända samt hur olika elever kan vara. Det var just de nyanländas olika kulturer som skiljs åt mot de övriga eleverna. Religionens påverkan på länders kulturer ansåg informanterna vara av stor betydelse för hur väl lärarna kunde förstå elevernas intressen för momenten i idrott och hälsa. I Sverige vill vi få bort könsuppdelningen men lärare i den här studien som har en mer traditionell syn på dans har lärt sig genom nyanlända elever att från deras kultur är det inte acceptabelt att dansa med motsatt kön.

Jag brukar alltid försöka vara med i själva aktiviteterna och förklara under aktiviteterna vad som gäller, det tror jag faktiskt har varit väldigt positivt även för andra elever som behöver tydligare instruktioner. Eleverna som inte kan svenska så bra behöver tydliga instruktioner och här är jag då extra tydlig med kroppsspråk och gester för att få eleverna att förstå. Jag tror det även hjälper elever som behöver tydliga instruktioner i vanliga fall och nu är det inte de som är i fokus utan en ny grupp elever som och det tror jag är positivt. Samtidigt finns elever som bara vill köra på och tycker det kan vara lite irriterande när det går lite långsamt under lektionerna. (Lärare F)

Elevernas religion påverkar hur de ser på olika moment i undervisningen och här berättar lärare E hur hen har ändrat sin syn på hur dansmomentet ska undervisas. Lärare E nämner inte religion per se, men pratar om olika kulturer. Lärare C nämner specifikt elevernas religion och hur det påverkar eleverna i undervisningen.

Under dansmomentet har en förståelse för att det kan finnas de som inte får dansa med det andra könet och då har jag fått rannsaka mig själv och tänkt på att det inte alls behöver vara så tydliga könsroller inom dansen, jag kommer från där det alltid är man och kvinna som dansar och därför har det nog varit bra att se att i andra kulturer är det ej på det här sättet. Det står ju ej i läroplanen att det ska vara just pardanser med pojk och flicka ju. (Lärare E)

Religion har en påverkan på lektionerna i de fall där vissa tjejer inte kan vara med under till exempel dans och simningen. Det är för jag är själv och jag har försökt säga till eleverna att om du ej är med så får du inga betyg. Men mer än så kan jag ju ej göra och det är där jag menar att de behöver längre tid för att lära sig den svenska skolan och få anpassad studiegång. De kan ju ej bara kastas in när det kan bli omöjligt för de att få betyg. I matte finns det ju olika nivågrupper och här tycker jag det borde finnas i idrotten, de som ej kan och de som behöver få anpassade lektioner efter deras nivå ska få det, just nu fungerar det ej tyvärr. (Lärare C)

Det framkommer under detta tema att lärarna själva har utvecklat sina kunskaper på grund av att de har fått elever med bristande språkkunskaper och brist på erfarenhet av idrottsämnet. Lärarna lyfter också hur olika religioner har en påverkan på hur eleverna ser på vissa moment.

Detta ger alltså läraren en ny syn på hur olika kulturella normer som eleverna bär med sig och där vissa anpassningar kan ge andra elever som är födda i Sverige en fördel i undervisningen som kanske inte heller anser sig vilja dansa i ett konservativt synsätt med tydliga könsroller. Det blir tydligt att moment som dans och simningen är moment där lärare ställs på prov hur de ska hantera elevers olikhet. Lärare D anser sig inte ha några problem med elevers olikhet och hen anser att det är nog för lärarna i förberedelseklassen har gjort så bra arbete och förberett nyanlända eleverna innan de kommer ut i ordinarie undervisning.

3.4 Elevers delaktighet i undervisningen

Hur lyckas lärare skapa ett klimat där eleverna blir så delaktiga att de känner sig som en del av klassen samt vågar ta för sig? Lärarna i den här studien berättar att de flesta vill att nyanlända elever ska vara med och för de flesta av informanterna verkar detta lyckas.

Däremot finns det lite tankar hos lärare B som säger att eleverna som inte mår så bra kan visa en ovilja att vara delaktiga i undervisningen. Utsagorna kring elevers deltagande kom att handla mycket om lärarnas hanterande av att eleverna ibland inte har rätt utrustning eller förståelsen för hur nyanlända elever parallellt kan vara oroliga över sin situation utanför skolan.

I vissa fall finns elever som kanske väntar på beslut om deras ålder, eller om de ska bli hemskickade och där märker jag att eleven blir orolig och kanske osäker om det är värt att gå i skolan, då blir den ej så motiverad och där har jag tyvärr inte tid att följa upp utan det får mentorerna göra. Det här med tiden räcker ju inte till om jag får två nya elever till en klass där jag redan har 30–31 elever. Det finns även de elever som är väldigt omotiverade till att komma på lektionerna för de vill bara tillbaka till sitt hemland och då är det väldigt svårt att få dem delaktiga. Ett fall jag hade med en elev som jag var mentor för var en elev som först bedömdes som 15 men som sedan bedömdes som 18 och blev då bortplockad från vår skola, men för att sedan ett tag senare bedömas som 15 år igen och kom tillbaka till vår skola. En sådan situation tror jag är väldigt svår att försöka sätta sig in i. (Lärare B)

Lärare B pratar om elever som är oroliga över sin livssituation där eleverna kan få lämna landet och att det präglar elevernas delaktighet. Lärare E lyfter även hur vissa nyanlända elevers brist på idrottskläder kan påverka elevernas deltagande.

Ibland kommer det elever som inte har träningskläder och jag säger att det inte är okej, jag vill att de ska ha idrottskläder men som vid ett tillfälle när eleverna skulle ut och orientera så kom en

elev med jeans o så och då sa jag att det är bara att ut i skogen o jaga kontroller. Han gjorde det men kom tillbaka ganska smutsig för det var lerigt o så och då kunde jag ju bara säga vad var det jag sa.

Flera lärare pratar om vikten av att försöka inte prata med eleverna om deras situation utan att komma dit med ett leende för att försöka få eleverna att glömma bort tunga tankar om deras livssituation och få dem att delta men att det ibland inte går på grund av religion. Lärare C talar om att hen inte kan bedriva simning med ett visst antal elever som ej kan ha hen som lärare på grund av sitt motsatta kön. Lärares hanterande av att få eleverna delaktiga är varierat.

3.5 Ett oväntat resultat

Bland de sex informanterna i studien var det två som själva hade invandrat till Sverige under ungdomsåren. Den ena var lärare A som flydde hit från ett krig när hen var i tjugofemårsåldern. Den andre var lärare C som ej hade flytt från sitt moderland. Lärare A var den lärare som framträdde som den som ville och brydde sig mest om de nyanlända. Detta framstår som rimligt då hen har egna erfarenheter av hur det var att fly och komma till ett nytt land där du inte kan språket. Hen har sedan dess lyckats skaffa jobb och en lärarlegitimation. Hen använder sig också av sin bakgrund för att skapa ett intresse för de nyanlända eleverna att lära sig språket och få betyg för att visa att det går att utbilda sig trots utmaningen att komma till Sverige i elevernas ålder. Lärare C är däremot trots sin bakgrund inte av samma förståelse för hur de nyanlända eleverna har det. Hen pratar mycket om att det inte finns resurser för att få de inkluderade i undervisningen. De nyanlända eleverna blir utkastade till idrotten och det är alldeles för stor skillnad på elevernas kunskaper och språkkunskaper i svenska för att kunna ge de den hjälp de behöver. Lärare C har slutat se möjligheter och ser hinder medan Lärare A ser möjligheter.

3.6 Sammanfattning

Studiens frågeställningar var: Hur beskriver lärare i idrott och hälsa att de arbetar med nyanlända elever och att inkludera nyanlända i ordinarie undervisning? Vilka påverkansfaktorer uppfattar lärarna i idrott och hälsa är avgörande för att få eleverna inkluderade i undervisningen?

I resultatdelen har resultat utifrån studiens teoretiska ramverk beskrivits. För att förtydliga svaren på mina frågeställningar kommer nu en sammanfattande text utifrån de tidigare rubrikerna ovanför.

Lärarna anser att de försöker göra sitt bästa i arbetet med inkludering av nyanlända elever. De behöver ta hänsyn till elevernas kunskaper, religion och språkkunskaper för att lyckas få eleverna inkluderade. Informanterna beskriver att de har en förståelse för att eleverna kanske inte kommer med idrottskläder och en förståelse för elevernas religion finns men samtidigt går det inte alltid att anpassa lektionerna efter de nyanländas behov. Det som framkommer i resultaten är att lärarna i idrott och hälsa inte får de hjälpmedel eller stöd från ledningen som skulle behövas för ett bra inkluderingsarbete av nyanlända elever i idrott och hälsa. Trots att informanterna försöker göra bra gruppindelningar i samlingsövningar samt att försöka få de andra ”svenska” eleverna att hjälpa till är det svårare ju äldre eleverna blir och ju senare en nyanländ elev kommer in i en klass. Det som påverkar lärarna i idrott och hälsa mest är bristen av information de får av nyanlända elevers tidigare erfarenhet och kunskaper av ämnet idrott och hälsa. Bristen av förståelse av ledningen på skolan angående att det är för stora elevgrupper och att lärarna på skolan får tid till samarbete är en faktor som påverkar inkluderingsarbetet negativt.

4. Diskussion

Syftet med studien har varit att undersöka lärares erfarenheter av nyanlända elever i ämnet idrott och hälsa och lärares kunskaper om inkludering.

I denna del analyseras och diskuteras studiens resultat. Genom att uppmärksamma studiens resultat med hjälp av tidigare forskning och den teoretiska bakgrunden där Nilholms och Göransson (2013) operationella definition av inkludering med dess olika tillhörande begrepp används, kommer detta förhoppningsvis bidra till en förståelse för hur lärare ser på inkludering av nyanlända i ämnet idrott och hälsa. Eftersom en del av den tidigare forskningen har bedrivits utomlands är det även intressant att jämföra denna studies resultat för att se om resultaten är likartade eller om det kan finnas faktorer som är mer specifika för den svenska skolan och samhället.

Till att börja med synliggörs i studien med hjälp av begreppen system, gemenskap, olikhet, deltagande att det finns flera utmaningar kring inkludering av nyanlända elever och att dessa faktorer påverkar varandra. Lärarna beskriver att de stora elevgrupperna och bristen av information om de nyanlända eleverna har en stor påverkan om hur lärarna kan ta emot eleverna. Alla lärare förutom lärare D hävdar att det är svårt att få eleverna ut i ämnet idrott hälsa först. Lärare D arbetar med yngre åldrar och har då inte lika mycket teoretiska uppgifter vilket hen anser sig ha som en fördel och det blir inte lika mycket press när eleverna inte behöver skaffa sig betyg snabbt. Flera av lärarna talar om idrotten som ett ämne där ledningen på skolan ser det som ett ämne där det bara är att klämma in en elev i en redan stor klass. Huitfeldt (2015) pekar på att lärare tycker att det behövs mer information om eleverna och information om elevernas kunskaper. Wagner (2018) beskriver i sin studie att lärare i Tyskland vill ha en lärarassistent som följer med i undervisningen för att hjälpa läraren i undervisningen. Lärare B berättar att i den optimala undervisningen skulle det finnas en assistent till de nyanlända eleverna som följer med de för att kunna förklara och hjälpa eleverna i undervisningen. Lärare C, som kanske är den som sticker ut i den här studien, talar mycket om att det inte är rättvist mot eleverna och att det ej går att skapa en god undervisning för de nyanlända eleverna. Den negativa synen på att ta emot nyanlända elever i undervisningen har även visat sig finnas i tidigare forskning. Baker och Lundvall (2017) har i sin forskning visat att det är lärares okunskaper och brister i utbildningen som är en viktig faktor för lärares tillkortakommanden, och upplevelser av detta. Att ha för lite kunskaper kring undervisning av nyanlända gör det svårt att kunna hantera nyanlända i undervisningen. Lärare C är negativ och tydlig men samtidigt berättar alla lärare på ett sätt att det är svårt men att de verkligen gör sitt bästa och har inte gett upp hoppet utan de sätter på ett leende och gör sitt bästa. Lärare B berättar att det är mentorerna som ska ta det stora ansvaret för eleverna och att det ej går att hjälpa alla elever som idrottslärare. Det blir tydligt att skolans system för arbetet med de nyanlända påverkar alla de andra delarna för både de nyanlända och lärarna i idrott och hälsa. Ett systemfel i skolans hanterande av nyanlända i ämnet idrott och hälsa är, menar lärarna, att de elever som har problem med kunskaper i simning får svårt att klara kunskapskravet i slutet av årskurs nio. Avsaknaden av den extra simundervisning som krävs beskriver flera lärare som ett allvarligt problem, som i slutändan drabbar eleven. Flera lärare i studien anser sig ha brist på att ge nyanlända elever möjlighet till att lära sig simma. Simtider och simlärare som har tid för att lära eleverna simma saknas. Eftersom det är ett kunskapskrav

menar lärarna att det är av stor vikt att skapa möjligheter för eleverna att lära sig simma. Det här problemet är väldigt centrerat i svensk forskning eftersom det inte är alla länder som har simning som obligatoriskt i undervisningen. Både Barker och Lundvall (2017) samt Huitfeldt (2015) beskriver att nyanlända elever i den svenska skolan har problem med just simningen och att det är väldigt viktigt för eleverna att lära sig simma innan de börjar gymnasiet då simning inte står med i kunskapskraven. Detta bekräftas även av Schyllander et al (2010) i deras studie; en stor grupp barn/ungdomar med utomeuropeisk härkomst är mer förekommande i drunkningsolyckor i Sverige. Det beror ofta på att föräldrarna inte är simkunniga. Detta går dock att förebygga genom att skolan gör riktade insatser. I den här studien är det bara en lärare som talar om att de har goda resurser för att bedriva simning och den läraren har en simhall i en liten ort som det finns gott om tider för eleverna att träna simning. Nilholms och Göranssons (2013) tankar kring skolan som ett system och att skolan måste förstå att om de tar emot nyanlända elever behöver skolan skapa möjligheter för nyanlända elever att klara sin skolgång och de kunskapskrav som ingår. Det som blir tydligt i resultatdelen är att avsaknaden av resurser för lärarna är avgörande för hur väl de kan ta emot de nyanlända eleverna och skapa möjligheter att klara av skolans kunskapskrav. Resultaten visar att nyanlända elever i de flesta fall i den här studien inte får möjlighet till att klara kunskapskraven när de kommer till skolan på grund av ekonomi enligt lärarna i studien. Det är ledningen på skolorna som, enligt informanterna i den här studien, bestämmer hur eleverna ska placeras ut i ämnena och vilka resurser de ger idrottslärarna för att kunna få nyanlända eleverna att klara av kunskapskraven.

Själva undervisningen och arbetet med att inkludera eleverna i den ordinarie undervisningen är olika från lärare till lärare och från klass till klass. Till skillnad från skolan som system är de övriga analysbegreppen också tätt knutna till faktorer som påverkar undervisningen. Olikhet, delaktighet, gemenskap och skolans system är beroende av lärares kunskaper och syn på nyanlända i själva undervisningen. Lärare A påpekar vikten av att skapa ett klimat där alla elever, oavsett vem de är ska uppleva att det är tillåtet att göra fel. De flesta lärarna i studien har berättat att de verkligen vill få eleverna att må bra och känna sig som en del av gemenskapen men att de ibland får anpassa sig efter de andra eleverna som redan gått länge i svensk skola. Forskningen visar att lärare behöver ha respekt för de nyanlända och inkluderingen av dem i undervisningen om eleverna ska kunna känna sig inkluderade. Både Boza och Arribas (2018) samt Bunar (2010) beskriver både ifrån ett lärarperspektiv och

elevperspektiv att lärares respekt och syn på nyanlända har stor påverkan på eleverna. Att skapa en meningsfull undervisning för eleverna och behandla dem på samma sätt anses som en självklarhet för att få alla elever inkluderade enligt forskningen. Därför gör då lärare A rätt, enligt forskningen, att ha fokus på att skapa ett klimat där alla får göra rätt och fel. Vidare beskriver lärare A att det ibland kan bli på bekostnad av att följa upp och skapa möjlighet för elever som vill ha högsta betyg, men hen konstaterar att det är värt det. Hen tror att det höjer betygssnittet om alla elever mår bra istället för att skapa en hets på att få högsta betyg. Det är intressant att jämföra med andra lärare i studien där mycket fokus på att göra så gott de kan för att skapa en gemenskap på skolan men att det ibland inte går att hålla dem i handen hela tiden och att språkkunskaperna ibland gör att det inte går att inkludera nyanlända eleverna fullt ut.

I lärare C:s utsagor framstår inte olikhet som något positivt. Gemenskap skapas enligt C genom anpassning. Enligt Nilholms och Göransson (2013) tankar på att skapa en gemenskap genom respekt och tillit finns det en möjlighet att de nyanlända eleverna känner sig exkluderade av lärare C och inte som en del av klassen. Detta tar Cederberg (2006) upp i sin forskning där hon beskriver ett antal elevers berättelser om sin skolgång. Om respekten saknas, gemenskapen med både lärare och andra elever får de nyanlända svårt att komma in i samhället. Lärare A försöker skapa en gemenskap och det får positiva effekter enligt hen, vilket också stöds av forskningen.

Olikhet bland eleverna i en elevgrupp menar lärarna i studien kan ha en negativ påverkan. Vissa av de nyanlända eleverna kan av religiösa skäl inte vara delaktiga i undervisningen. Samtidigt talar några av lärarna om att de måste tänka på hur de kan lösa sådana situationer och ta tillvara på elevers olikheter. Lärarna i studien pratar faktisk ej om hur de använder sig av elevernas kunskaper om andra idrotter eller hur de använder sig av nyanländas idrottstraditioner från deras hemländer vilket kan ha en påverkan på hur väl inkluderade nyanlända elever blir i undervisningen. Lärare E berättar när hen får frågan om hen har förändrat sin syn på något delmoment i undervisningen att hen hade ändrat sin syn på dansmomentet. Hen har ändrat sin syn och tagit vara på elevens olikhet för att få de delaktiga i undervisningen genom att låta eleverna som ej kan dansa med motsatta könet få dansa med samma kön. Detta trots lärare E:s egna föreställningar kring hur dansmomentet ska gå till och med tydliga könsroller. En sådan insikt och förändring på hur hen har ändrat sin syn på

undervisningen är en avgörande faktor på hur väl lärare ska lyckas med inkluderandet av elever. Barker och Lundvall (2017) beskriver vikten av att lärare reflekterar över sin egen syn på olika kulturer och mångfalden i klassen. Lärare anser att det kan vara svårt att ha flera olika religioner som påverkar undervisningen i en och samma klass. Bristen på resurser och att förstå de nyanländas religion eller kulturella normer får konsekvenser för nyanlända elever. I lärare C:s undervisning där hen berättar om avsaknaden av resurser för att kunna skapa en undervisning där eleverna inte får ha motsatt kön i undervisningen i simning, är ett exempel. Lärare C vill skapa olika nivåer för att det inte går att bedriva en undervisning där alla elever kan få samma möjlighet. Lärare F och lärare B förklarar vikten av att förklara noga och vara noggrann i undervisningen så eleverna förstår vad som händer. De anser också att detta kan ha en positiv förstärkning på andra elever, som även om de kan språket, har en mindre förståelse för vad som ska hända eller vad undervisningen går ut på. Lärare F är med i aktiviteterna för att kunna förklara för nyanlända eleverna om något blir fel och det är viktigt med tydliga förklaringar.

Nilholm och Göransson (2013) beskriver elevers delaktighet som en avgörande faktor i arbetet med inkludering och det som verkar problematiskt är språkbarriären och religioners påverkan. Lärare behöver vara väl medvetna och försöka se till att skapa en miljö där sådana påverkansfaktorer inte får vara ett hinder utan att låta eleverna få veta att de är värdefulla elever och ge de positiva förstärkningar i undervisningen. Lundin och Linnér (2018) beskriver att lärares kommunikation med nyanlända elever är ett sätt att nå eleverna och om lärare kan kommunicera genom ett tydligt kroppsspråk, positiva korta tillrop till eleverna som de förstår och ha ett leende på läpparna vid bemötande av nyanlända elever kommer eleverna få en positiv känsla och arbetet med inkluderingen kommer att bli lättare.

Lärare A och lärare C som själva har invandrat till Sverige hade de mest skilda åsikterna och vad det beror på är svårt att säga men en tillbakablick i tidigare forskning skrivs det av Barker och Lundvall (2017) om bristen av lärarstudenter med olika bakgrunder och att det kan bli stor skillnad på elevernas och lärares kulturer. I detta fall med lärare A och C har de helt olika syn på nyanlända och även om information kring varför det är stor skillnad saknas är det viktigt att påpeka att även om en lärare kommer ifrån ett annat land så kan det ej betraktas som synonymt med att läraren automatiskt har en förståelse för nyanlända elevers livssituation.

Det som informanterna i den här studien, i jämförelse med Nilholm och Göransson (2013), tycker vara det viktigaste är skolans system och att det saknas resurser för att kunna inkludera de nyanlända eleverna på bästa sätt. Enligt lärarnas utsagor i den här studien är det av största vikt att ha en fungerande plan för hur skolan ska ta hand om de nyanlända eleverna. Skolor behöver enligt informanterna ett genomtänkt system för hur nyanlända ska tas emot. Lärarna i studien behöver allt ifrån att få reda på information om eleverna innan de kommer ut till undervisning, till fortbildning för lärarna själva om hur de kan arbeta med nyanlända elever i en ordinarie klass. Lärarna anser att skolledningen ofta bara placerar ut eleverna och att mycket handlar om ekonomi och inte att se till elevens bästa. Lärare B pratar tydligt om avsaknaden av förståelse från ledningen för att det ej går att ha trettio elever och sen plötsligt få en elev som ej kan språket men samtidigt förstår hen att det handlar om pengar och att ledningen får direktiv uppifrån hur de ska hantera de nyanlända eleverna som kommer. Eftersom det verkar finnas gott om resurser på lärare D:s skola och hen anser att allt fungerar bra i inkluderingsarbetet verkar resurser ha en avgörande effekt för hur en skola ska lyckas med inkluderingen av alla elever. Lärare D pratar om att hen får hjälp från lärare från förberedelseklassen och att hen har ganska få elever i en klass samt att stämningen på skolan är god. De andra lärarna i studien talar om viljan att få resurser i form av assistenter, information, färre elever, möjlighet till simhall bland annat. Alla skolor och elever är unika men det bör finnas liknande resurser som kan fungera på flera skolor. Därmed skulle det nog vara bra om skolor i närheten av varandra hjälps åt och skapar rutiner och handlingsplaner för att hjälpa till med hur nyanlända elever kan inkluderas på bästa sätt i idrott och hälsa samt på hela skolan.

4.1 Slutsats

Utan att skolan ser inkludering som en del i skolans systematiska förhållningssätt samt utan att ge resurser och skapa lyhördhet och aktivt arbeta för gemenskap, olikhet och deltagande finns svaga förutsättningar för en inkludering enligt utsagorna i studien. Ledningen på skolor som inte sköter sina uppgifter kring hanterandet av nyanlända elever och inte lyssnar på ämneslärares synpunkter får svårt att lyckas med inkludering av alla elever på sin skola. Lärare verkar enligt studien och tidigare forskning få lära sig av egna erfarenheter. Bristen på lärarutbildning av kunskap om hanterandet av nyanlända elever får konsekvenser av att lärare

inte vet hur de ska undervisa och hantera eleverna. Det är tydligt att det endast fungerar om det finns personal med den kunskapen på skolan som kan hjälpa övriga lärare kring undervisningen av nyanlända elever i en ordinarie undervisning. Det verkar som att idrottslärare har mycket att tänka på eftersom det är många moment som är stor skillnad från andra länders undervisning och det krävs en självinsikt kring hur lärare ska hantera elever som inte vill dansa, simma med motsatt kön till exempel. Lärare i idrott och hälsa ska lära elever för livet och att inte få en resurs att låta eleverna lära sig simma har en negativ inverkan på individens fortsatta liv. Forskningen visar att barn/ungdomar som drunknar ofta är de med utomeuropeisk härkomst. Därmed kan resurser som läggs på att låta elever lära sig simma för det kan rädda liv. Det blir extremt exkluderande att ej lägga fokus på det. Om begreppen som Nilholm och Göransson (2013) följs och alla skolor och lärare tänker ett varv kring dessa kommer det ha positiv påverkan på inkluderingsarbetet med nyanlända i idrott och hälsa. Lärarna i studien anser att det krävs jobb från hela skolan och att det är svårt att klara av arbetet med inkludering själv.

4.2 Metoddiskussion

Syftet med studien var att undersöka lärares erfarenheter av nyanlända elever i ämnet idrott och hälsa och lärares kunskaper om inkludering. Studien fick fram resultat där lärares syn och erfarenheter kom fram i informanternas utsagor. Studien saknar ett djup som möjligen en intervju med en rektor eller dylikt skulle kunna ge. En rektor skulle kunna ge svar på varför det ser ut som det gör på en skola och det skulle stärka studiens resultat om det var samma syn som idrottsläraren har i studien. Studien har bedrivits av bara en person och att arbeta ensam har sina nackdelar. När det bara blir en person som analyserar och tolkar informationen från informanterna är avsaknaden av att ha någon att diskutera sin analys och tolkning en svaghet. Det som är positivt med att vara ensam är att det blir en och samma som gör intervjuerna, vilket leder till att alla intervjuer gick till på liknande sätt. Informanterna var bara erfarna lärare som alla arbetat som lärare i flera år, det hade varit värdefullt att få tag på en nyutbildad lärare som ej har erfarenhet av att arbeta med nyanlända och höra hur hen tänker. Sedan har jag som lärarstudent klart färre kunskaper och erfarenhet kring att göra en studie än en erfaren forskare och det kan haft en negativ påverkan på studien.

4.3 Vidare forskning

Det vore extremt viktigt och intressant för framtida studier att parallellt intervjua elever, rektorer, andra ämneslärare, övriga elever för att få en djupare förståelse för nyanlända elevers situation. Att fokusera på samtliga delar på en skola skulle kunna ge svar på varför det kan fungera bättre i ett ämne än i ett annat. Då skulle det möjligen gå att få svar på var resurser ska läggas och en bättre handlingsplan för varje ämne skulle kunna tas fram.

Käll- och litteraturförteckning

Ángeles A. G.1, Carlos. C. O, Noemi G-A and Pardo R. (2012). Immigration, School, Physical Activity and sport analysis of sport Acculturation in Spain. *Kinesiology* 44(1):83-93.

Barker, D, N. Barker-Ruchti, M. Gerber, E. Gerlach, S. Sattler & U. Pühse (2011). Youths with migration backgrounds and their experiences of physical education: an examination of three cases, *Sport, Education and Society*, 19(2):186-203, DOI: 10.1080/13573322.2011.632627.

Barker, D., & Lundvall, S. (2017). Transformative pedagogy in physical education and the challenges of young people with migration backgrounds. In: *Routledge Handbook of Physical Education Pedagogies*, 356–367.

Boza, D. C. N. & Arribas, T. L. (2018). Inclusion of Immigrant Girls and Beliefs of Physical Education Teachers. *Apunts. Educación Física y Deportes 2018, n.º 134, 4.º trimestre (octubre-diciembre)*, pp. 69-83 ISSN-1577-4015.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder* (B. Nilsson, övers.)(2 uppl.). Stockholm: Liber.

Bunar, N (2010). *Nyanlända och lärande: en forskningsöversikt om nyanlända elever i den svenska skolan*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig på Internet: <https://publikationer.vr.se/produkt/nyanlanda-och-larande/>

Cederberg, M (2006). *Utifrån sett - inifrån upplevt: några unga kvinnor som kom till Sverige i tonåren och deras möte med den svenska skolan*. (diss.) Lund: Lunds universitet.

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Koonce J.B. (2018). Critical Race Theory and Caring as Channels for Transcending Borders between an African American Professor and Her Latina/o Students. *International Journal of*

Multicultural Education. 20(2):101–116 Hämtad från: <http://ijme-journal.org/index.php/ijme/article/view/1432/1221>

Hassmén, N & Hassmén, P (2008). *Idrottsvetenskapliga forskningsmetoder*. 1. uppl. Stockholm: SISU idrottsböcker.

Hughes, N. & Beirens, H. (2007). Enhancing educational support: Towards holistic, responsive and strength-based services for young refugees and asylum seekers. *Children & Society* 21(4):261–272.

Huitfeldt, Å. (2015). *Passar jag in? [Elektronisk resurs] : Nyanlända ungdomars möte med idrottsundervisning*. Lic.-avh. Örebro: Örebro universitet, 2015 <http://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:816018/FULLTEXT01.pdf>

Li, X., & Grineva, M. (2017). Academic and Social Adjustment of High School Refugee Youth in Newfoundland. *TESL Canada Journal*, 34(1), 51–71. <https://doi.org/10.18806/tesl.v34i1.1255>

Lundin, K. & Linnér B. (2018). Flera olika språkliga uttryck hjälper idrottsläraren att nå nyanlända elever. *Idrottsforskning*, 12(8), 1–10 Hämtad från: <https://www.idrottsforskning.se/flera-olika-sprakliga-uttryck-hjalper-idrottslararen-att-na-nyanlanda-elever/>

Madsen, L, M. (2013). “High” and “low” in urban Danish speech styles. *Language in Society* 42(2), 115–138.

Milani, T. (2013). Språkideologiska debatter i Sverige. I: Hyltenstam, K & Lindberg, I (red.) (2013). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, ss. 343–368.

Nilholm, C. & Göransson, K. (2013). *Inkluderande undervisning: vad kan man lära av forskningen*. Härnösand: Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Schyllander, J. (2010) *Varför drunknar barn?: statistik och analys : en retrospektiv studie över barn som drunknat i Sverige 1998-2007*. Karlstad: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Skolverket. (2016). *Allmänna råd, utbildning för nyanlända elever* (2016).

Hämtad från https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2Fblob%2Fpdf3576.pdf%3Fk%3D3576

Skolverket, (2018). *Kartläggning för nyanlända elever*. Stockholm. Skolverket.

Stroud, C. (2013). Halvspråkighet och rinkebysvenska som språkideologiska begrepp. I: Hyltenstam, K & Lindberg, I (red.). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, ss. 313–342.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. (2002). Stockholm: Vetenskapsrådet.

Bilaga 1 Missivbrev

Hej!

Jag heter Gustav Skans och studerar till lärare i idrott och hälsa vid Gymnastik- och idrottshögskolan. Jag är nu inne på sista året och ska skriva ett examensarbete på 15 högskolepoäng.

Mitt syfte med studien är att undersöka lärares syn på inkludering av nyanlända i ämnet idrott och hälsa. Jag utgår ifrån ett lärarperspektiv där lärarens tankar är i fokus. Jag kommer att använda mig av intervjuer som metod och det är därför jag undrar om du skulle vilja vara en del av den här studien. Intervjun kommer att vara i cirka 45 minuter och kommer att spelas in med hjälp av min mobil och bara ljud kommer att spelas in.

Min studie kommer följa de etiska forskningsprinciperna som gör att du kommer anonymiseras i studien. Är det av intresse att få tillgång till studiens resultat efter den är klar så är det bara av glädje om någon vill ta del av den. Deltagandet är såklart helt frivilligt och kan avbrytas när som helst av dig.

Med vänlig hälsning,

Gustav Skans

Vid frågor kan ni kontakta mig på mail eller telefon

Min e-postadress: xxxx

Jag ger mitt samtycke till att medverka i studien:

Underskrift: .....

Datum: .....

Bilaga 2 Intervjuguide

Jag har delat in intervjun i olika teman.

Bakgrundsinformation

1. Hur ser din utbildningsbakgrund ut? Ålder? Uppvuxen i Sverige eller varit nyanländ en gång i tiden?
2. Hur länge har du arbetat med idrott och hälsa ämnet och hur många år har du jobbat med nyanlända?

Lärarens syn på integrering av nyanlända i idrott och hälsa.

1. Vad krävs för en god inkludering av nyanlända elever i ämnet idrott och hälsa?
2. Vad bör man som lärare tänka på när man får reda på att nyanlända elever ska komma ut i ordinarie undervisning? Görs det förarbete, kommunikation med lärare i förberedelseklass och så vidare.

Berätta mer om undervisningen.

1. Hur kommunicerar lärare bäst med nyanlända som ej behärskar språket till hundra procent? Hur fungerar kommunikationen mellan eleverna?
2. Finns det läromedel, skolmaterial, eget material, som används i undervisningen?
3. Hur påverkas undervisningen för de övriga eleverna? Hjälper de till med inkluderingen av de nyanlända? Berätta om gemenskapen.
4. Hur bör man som lärare arbeta med de delar i idrotten som kan vara nya för eleverna? T.ex. simning, friluftsliv, hälsa, teoretiska lektioner.
5. Har du arbetat med elever som svåra trauman och elever med osäker framtid? Hur har du gjort då?
6. Vad finns det för möjligheter och utmaningar som sticker ut i undervisningen för nyanlända i klassen?

Yttre faktorer

1. Hur ser annan personal i skolan på nyanlända? Vad är det för attityder? Påverkar det undervisningen i idrott och hälsa tror du?

2. Är idrottshallen en bra miljö för eleverna på er skola? Omklädningsrum hur fungerar det?
3. Behövs det resurser och stöd från rektor/skolledare för att optimera undervisningen och vad kan det vara i så fall?
4. Vad har elevernas föräldrar/vårdnadshavare för betydelse för elevernas studiegång?
Sker det någon kontakt där

Bilaga 3 Käll- och litteratursökning

Syfte och frågeställningar

Syftet med studien har varit att undersöka lärares erfarenheter av nyanlända elever i ämnet idrott och hälsa och lärares kunskaper om inkludering.

Frågeställningar:

- Hur beskriver lärare i idrott och hälsa att de arbetar med nyanlända elever och att inkludera nyanlända i ordinarie undervisning?
- Vilka påverkansfaktorer uppfattar lärarna är avgörande för att få eleverna inkluderade i undervisningen?

Vilka sökord har du använt?

Ämnesord och synonymer svenska	Ämnesord och synonymer engelska
Nyanlända elever, inkludering, idrott och hälsa, idrottslärares erfarenheter, invandrares erfarenheter av skolan, flyktingar	new arrival, inclusion, physical education, refugees

Var och hur har du sökt?

Databaser och andra källor	Sökkombination
GIH:s Bibliotekskatalog	<i>Physical education and inclusion. newly arrived students, refugees and physical education, race theory in school,</i>
Discovery	
Google scholar	<i>Inkludering på skola, idrottsundervisning för nyanlända, idrottslärares erfarenheter, invandrares erfarenhet av skolan</i>

Kommentarer

Hittade mycket litteratur och artiklarna via GIH:s bibliotekskatalog. Har också tagit en del från min litteratur jag har kvar ifrån mitt andra ämne svenska som andraspråk samt hittat texter ifrån Google scholar.